МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ І ПРАВА
Кафедра теорії та практики управління

ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ В ПОЛЬЩІ

Виконала:
Студентка 5курсу, АМ-44м
Тищук Інна Василівна

Керівник:
проф., доктор наук з держ.управління
Чукут Світлана Анатоліївна

Київ – 2014

ЗМІСТ

Вступ 3

Розділ І. Основні засади впровадження електронного урядування в Польщі 4

1.1 Стан та історія впровадження електронного урядування 4

1.2 Державна політика щодо розвитку електронного урядування, нормативно правове забезпечення 7

1.3 Особливості урядових порталів та парламенту 9

РОЗДІЛ ІІ. Надання електронних послуг і розвитокелектронної демократії в Польщі

15

2.1. Рівень розвитку електронної демократії 15

2.2. Кращі практики надання електронних послуг 16

2.3. Проблеми тенденції та загрози в сфері захисту приватності 17

РОЗДІЛ ІІІ. Досвід впровадження електронного урядування в Польщі для України 19

Висновки 23

Список використаної літератури 25

Інформаційні ресурси 25

ВСТУП

Електронне урядування є надбанням сучасного суспільства, що сприяє підвищенню ефективності, відкритості та прозорості діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

В умовах широкого використання інформаційних комп'ютерних технологій роль держави, уряду, місцевих органів влади буде зменшуватись. Тому "електронна демократія" забезпечить реальну можливість участі в прийнятті управлінських рішень широким верствам населення, всім громадянам без винятку.

Департамент з економічних і соціальних питань Організації Об'єднаних Націй (ООН) опублікував черговий рейтинг країн за рівнем розвитку електронного урядування - United Nations e-Government Survey 2014: E-Government for the Future We Want. Подібні дослідження проводяться раз на два роки. Міжнародними експертами оцінюється рівень розвитку електронного урядування (e-Government) в 193 державах членах ООН. Так, в загальному підсумковому заліку за 2014 Республіка Польща зайняла серед аналізованих країн 42-е місце, а Україна розташувалася на 87-му місці. Польща має загальний індекс розвитку електронного урядування 0.6482, Україна - 0.5032.[2]. Порівняно з 2012 роком, Україна опустилася в рейтингу на 21 сходинку, а Польща піднялась на 5 сходинок вверх.

High EGDI					
Lithuania	Northern Europe	0.7271	29	29	-
Latvia	Northern Europe	0.7178	31	42	↑ 11
Greece	Southern Europe	0.7118	34	37	↑ 3
Portugal	Southern Europe	0.6900	37	33	↓ 4
Hungary	Eastern Europe	0.6637	39	31	↓ 8
Malta	Southern Europe	0.6518	40	35	↓ 5
Slovenia	Southern Europe	0.6506	41	25	↓ 16
Poland	Eastern Europe	0.6482	42	47	↑ 5
Croatia	Southern Europe	0.6282	47	30	↓ 17
Slovakia	Eastern Europe	0.6148	51	53	↑ 2
Czech Republic	Eastern Europe	0.6070	53	46	↓ 7
Cyprus	Western Asia	0.5958	58	45	↓ 13
Romania	Eastern Europe	0.5632	64	62	↓ 2
Bulgaria	Eastern Europe	0.5421	73	60	↓ 13
EU Average		0.7300			

Рис. 1 Звіт ООН «E-Government Survey 2014: E-Government for the People»

Розділ І. Основні засади впровадження електронного урядування в Польщі

1.1 Стан та історія впровадження електронного урядування.

Про інформаційне суспільство в Польщі почали говорити в 1991 році, коли оброблялася інформація про суспільство на замовлення уряду про можливості та ризики, пов'язані зі стратегічними напрямами розвитку науки в Польщі. Національне обговорення можливостей, що надаються розвитком ІКТ в Польщі почалося в 1994 році на першому з'їзді польських інформатиків. Потім після обговорення Бенгерманна про польську дійсність була затверджена «Стратегія розвитку інформатики в Польщі». У 1998 році під час Другого Конгресу був представлений «Пакт для побудови інформаційного суспільства».

В дев’яності роки був період багатьох публічних дебатів і конференцій, присвячених інформаційному суспільству. Тим не менш, не було жодних документів про розвиток інформаційного суспільства в Польщі. Прорив стався 14 липня 2000 року, коли парламент ухвалив резолюцію про створення інформаційного суспільства в Польщі, де уряд зобов'язався вжити заходів, щоб стимулювати розвиток, тим самим прискорюючи роботу з підготовки стратегічних державних документів про інформаційне суспільство. Через кілька місяців, 28 листопада 2000 Рада міністрів прийняла позицію на зазначеній резолюції і прийняла програмний документ Е-Цілі та напрямки розвитку інформаційного суспільства в Польщі. В рамках цих домовленостей Міністерство економіки розробило детальну стратегію ePoland – «План дій щодо розвитку інформаційного суспільства в Польщі на 2001-2006 рр.» Документ відповідав цілям електронної Європи.

Важливим кроком у побудові інформаційного суспільства було створення у грудні 2001 року нового департаменту уряду під назвою інформатизації. Вперше в історії обчислення і комп'ютеризація отримали таку важливу позицію в політичному житті Польщі. Найважливішим документом у сфері інформаційногосуспільства у Польщі стала програма

тогочасного Міністерства економіки Польщі "e-Польща - план дій щодо розвитку інформаційного суспільства в Польщі у 2001-2006 рр.", що була заснована на європейській ініціативі "e-Європа - інформаційне суспільстводля всіх", спрямована на створення глобального інформаційного суспільства.

У 2002 році Міністерство економіки підготувало продовження і оновлення поточної стратегії, яка була опублікована під назвою «ePoland 2006». Іншим стратегічним документом був такий, « Стратегія Республіки Польща – ePoland» опубліковані комітетом з наукових досліджень в березні 2003 року. Цей документ був заснований на припущеннях Лісабонської стратегії та ініціативи щодо створення електронної Європи. Він описав, яким чином буде здійснюватися польська комп'ютеризація. Стратегія була розділена на чотири основних напрямки для польських цілей. Згідно з цим документом буде створено:

- універсальний доступ в Інтернет для шкіл;
- Гейтс Польський (державне управління для інформаційного суспільства),
- послуги Польщі в Інтернеті,
- загальна інформація технології освіти.

Оновлення та деяке розширення цього документа було опубліковане у грудні 2003 року «e-Poland на 2004-2006 рр.». Це вказує на області і пріоритети комп'ютеризації польською мовою, прокладаючи напрямок розвитку комп'ютеризації відповідно до планів Європейського Союзу. Мета в тому, щоб створити конкурентоспроможну економіку, засновану на знаннях і поліпшення якості життя в Польщі. Досягнення цих цілей можна було досягнути шляхом прийняття пріоритетних заходів у трьох областях, а саме:

- універсальність доступу до контенту і послуг надається в електронному вигляді,
- створення великої і цінної інформації і послуг, пропозиція доступна в Інтернеті

- медицина в Інтернеті.

Для впровадження електронного урядування була розроблена Стратегія інформатизації Польщі - "е-Польща на 2004-2006 роки". ЇЇ метою є створення конкурентного народного господарства та підвищення рівня життя громадян через успішну інформатизацію усіх сфер.

Вона включала такі основні положення:

Створення телеінформаційної структури:

1. Інтернет для шкіл - 2006 р.

2. Інтернет для публічної адміністрації - 2005 р.

3. Розбудова сучасної інфраструктури доступу - 2005-2006 рр.

4. Телеінформаційна структура для польської науки - 2005 р.

5. Безпека в мережі - 2004-2006 рр.

1. Польська Брама - 2004-2005 р.

2. Польська Брама до Європи - 2004-2006 рр.

3. Пов'язані державні реєстри - 2005 р.

4. Польські сайти в Інтернеті - з 2003 р.

5. Дистанційне навчання - 2004-2005 рр.

6. Медичні послуги на відстані - 2005 р.

7. Електронна торгівля - з 2004 р.

8. Стратегія впровадження цифрового телебачення та радіо-

Мовлення - 2004 р.[1]

У вересні 2004 року Міністерство науки та інформаційних технологій розробило два документи, що свідчать про стан і перспективи розвитку інформаційного суспільства в Польщі. Це були «План дій з розвитку електронного уряду на 2005 - 2006 рр.» і звіт «Пропозиції щодо напрямків розвитку інформаційного суспільства в Польщі до 2020 року». Перший з цих документів включає в себе оцінку діяльності, здійснюваної в сфері електронного урядування в контексті регіональної влади та її акцентом на сприйняття проектів державного управління з точки зору бізнес-моделі та суспільне значення інформаційних технологій, який оцінює, наскільки

інвестиції в технології впливають на якість обслуговування в основних областях політики. Звіт не запропонував напрямки розвитку інформаційного суспільства в Польщі до 2020 року, але звертає увагу на зростаючу важливість наявності інформації і знань у всіх вимірах, як факторів, що впливають на позицію Польщі і Європейського Союзу.

1.2 Державна політика щодо розвитку електронного урядування, нормативно правове забезпечення.

Згідно з сучасним польським законодавством роль інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в публічній адміністрації дуже важлива.

Фундаментальною основою електронного урядування єнаціональне законодавство. Основними законодавчими актами, які мають вплив на розвиток електронного урядування в Польщі є:

- Акт про доступ громадськості до інформації було ухвалено 6 серпня 2001 року і набув чинності в січні 2002 року. Він дозволяє будь-кому з громадян вимагати доступу до інформації, якою володіють органи державної влади і приватні органи, задіяні у виконанні державних завдань, а також професійні спілки та політичні партії.
- Акт про захист особистих даних ухвалено 29 серпня 1997 року і згодом тричі доповнено впродовж 2004 року.
- Ухвалений 18 липня 2002 року Акт про Надання послуг використанням електронних засобів, набрав чинності 10 березня 2003 року.
- Закон про телекомунікації, який перебрав регуляторну структуру ЄС щодо електронних комунікацій, ухвалено в липні 2004 року, набув чинності 3 вересня 2004 року.
- Ухвалений 18 вересня 2001 року Акт про електронний підпис доповнено 2004 і згодом 2005 року.

- Закон про державні закупівлі ухвалено 29 січня 2004 року, набув чинності в березні 2004 року.
- Акт про комп'ютеризацію операцій суб'єктів, залучених до виконання державних замовлень, ухвалено Сеймом (нижньою палатою парламенту) 17 лютого 2005 року, набув чинності 21 липня 2005 року. Він наділяє громадян і підприємства правом укладати угоди з державними органами в електронній формі.

Так ІКТ в органах державної влади виконують 4 завдання:

- поліпшують внутрішнє функціонування державних установ. Це найстаріша і (теоретично) найменш складна форма підтримки IT-адміністрування, яка охоплює, наприклад, системи електронного документообігу, внутрішні інформаційні системи (інтранет) і т.д.
- сприяють реалізації функцій електронного урядування, які дозволяють громадянам і підприємцям вирішувати офіційні питання через Інтернет.
- постачають для політичного сектору інформацію, що дозволяє ефективно та дієво управляти державою (Good Governance), особливо це стосується баз даних і систем класу Business Intelligence.
- сприяють забезпеченню прозорості функціонування публічної адміністрації.

Всі ці завдання та функції пов'язані з ефективною і дієвою сумісністю систем ІКТ всієї публічної адміністрації.

В Польщі всі процеси, що пов'язані із застосуванням ІКТ в органах влади, централізовані і координуються з Міністерством адміністрації і цифризації (МАЦ) з 2010 р.

Самі процеси впровадження ІКТ в роботу органів влади в Польщі називаються – «інформатизація» або «комп'ютерізація». Не вживається термін «е-урядування». Вживається англомовний термін «e-government» чи

його дослівний польський переклад «е-адміністрація». Основним терміном вважають «інформатизація».

В Польщі діє Акт про комп'ютеризацію операцій суб'єктів, залучених до виконання державних замовлень (2005 р.). Цей закон наділяє громадян і підприємства правом звертатися до державних органів влади в електронній формі. Тобто електронне звернення громадян до органів влади офіційне закріплене на рівні закону. Кожен орган влади, до найменшої територіальної одиниці (гміни), повинен мати е-скриньку на єдиній платформі ePUAP.

1.3 Особливості урядових порталів та парламенту.

Згідно з новим Законом з інтегрованої інформатизації держави (2014 р.) метою держави є не просто інформатизація, а надання послуг.

У Польщі існує два великих загальнодержавних електронних ресурси. Перший це БПІ (Бюлетень публічної інформації). Другий національний ресурс, який був створений на загальнопольській платформі – це ePUAP.

Бюлетень публічної інформації був створений з метою громадського доступу до публічної інформації в електронному вигляді. Цей інформаційний бюлетень складений з веб-сайтів, на яких державні органи та інші організації, які виконують державні функції, висвітлюють публічну інформацію, необхідну польському законодавству. [11]

Важливим кроком польського уряду є «Електронні вибори».У 2010 р. була створена система, яка дозволяє збирати первинні протоколи результатів голосувань.

На сайті можна завантажити бюлетень, заповнити його і надіслати його електронною поштою. Це забезпечує електронну демократію. Зменшує можливість сфальсифікувати дані виборів та заповненні бюлетні виборців.

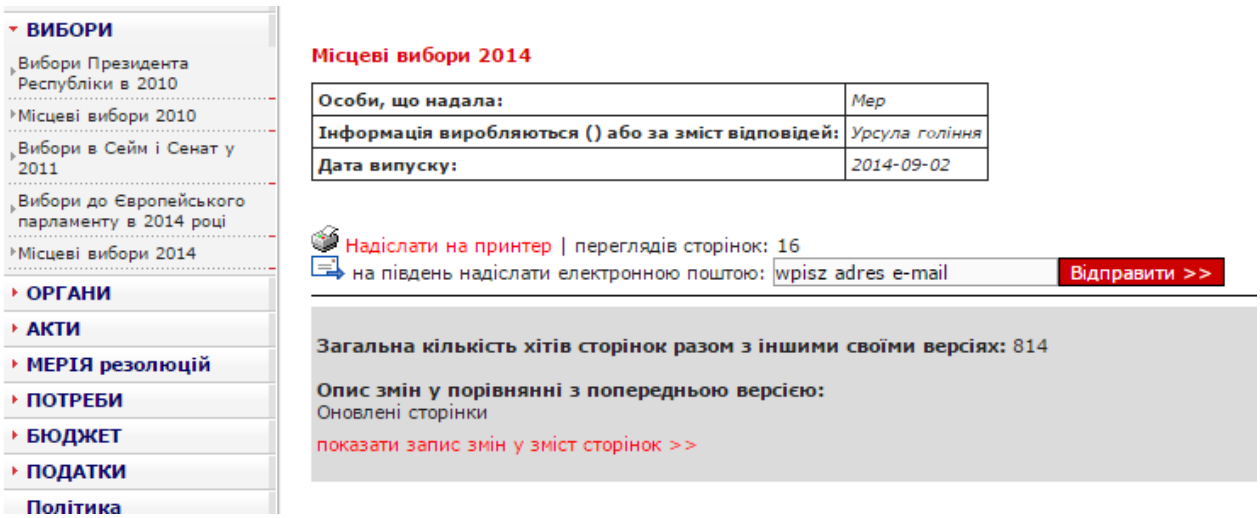

Використання в Польщі єдиної електронної платформи послуг публічної адміністрації – ePUAP. ePUAP(Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej) – це своєрідна інтернет-приймальня, через яку можна написати електронного листа адміністрації міста, а також база інформаційних карток можливих послуг, які можна отримати на локальному, регіональному чи національному рівні в т.ч у електронній формі.

Сайт www.epuap.gov.pl дозволяє громадянам здійснювати бізнес-процеси по обслуговуванню, створює канали доступу з системою державного управління і розширює пакет державних послуг, що надаються в електронному вигляді.[10]

Основними завданнями проекту є створення єдиного, безпечного і електронного доступу до державних послуг для громадян, підприємств і

державного управління, що скоротить час і знизить витрати на обмін інформаційними ресурсами і функціональні можливості систем адміністрування домену.

Як і в Україні, в Польщі створені і діють багато різних державних електронних реєстрів. Основні з них:

- PESEL–Універсальна електронна система для реєстрації населення;
- REGON – Національний реєстр господарюючих суб'єктів;
- TERYT – Національний облік територіального поділу країни;
- KRS – Національний судовий реєстр;
- CEiDG– Центральний облік та інформація про господарську діяльність;
- CRP KEP– Центральний реєстр платників податків, Національний облік платників.

Існують і інші специфічні реєстри, такі як:

- Новий реєстр іпотек;
- Облік землі та нерухомості;
- Реєстр застав;
- Реєстр судимостей;
- Центральний облік автомобілів та водіїв (CEPiK);
- Польський реєстр кораблів;
- Реєстр літаків.

Але головне, що їх об'єднує єдина електронна платформа послуг публічної адміністрації – ePUAP. Всі ці реєстри сумісні між собою та інтероперабельні, тобто взаємодіють один з одним.

Згідно з Європейськими стандартами взаємодії (EIF 2.0) [3]: **Взаємодія** означає здатність різних організацій взаємодіяти для досягнення взаємовигідних і узгоджених спільних цілей, включаючи обмін інформацією і знаннями між організаціями через підтримуваний ними бізнес-процес, шляхом обміну даними з допомогою відповідних IT-систем.

- Відповідно до Закону про комп'ютеризацію установ, які виконують державні завдання: **Взаємодія**— це здатність різних зацікавлених сторін, а також їхніх системи ІКТ та публічних реєстрів до взаємодії для досягнення взаємовигідних і узгоджених цілей, включаючи обмін інформацією і знаннями через підтримку бізнес-процесів , які реалізуються шляхом обміну даними через ІКТ-системи, які використовуються цими сторонами.

Згідно з польськими національними стандартами взаємодії, сумісністьдосягається через:

- уніфікацію, яку розуміємо як використання сумісних норм, стандартів і процедур різними установи, які виконують державні завдання;
- взаємозамінність, що розуміється як можливість заміни продукту, процесу чи послуги без одночасного виникнення перешкод в процесі обміну інформацією між сторонами, які здійснюють державні функції або між цими сторонами та їхніми клієнтами за умови відповідності всім вимогам функціональних і нефункціональних взаємодіючих систем;
- сумісність, яка визначається як корисність продукції, процесів або послуг, призначених для загального користування, які за певних умов забезпечують виконання основних вимог та відсутність побічних ефектів.

Застосування певних правил досягнення взаємодії залежить від обставин, що випливають з оцінки ризиківі характеристик пропонованої системи зв'язку, його покриття, а також можливих рішень на ринку послуг в галузі інформатизації. [4]

Отже, використання стандартів EIF 2.0:

- не стандартизує змісту та рішень конкретних інформаційних систем;
- стандартизує інтерфейси обміну інформацією між установами;

Взаємодія згідно з EIF 2.0 — це відповідь на потребу:

- співпраці між державними установами, мета якої надання державних послуг;
- обмін інформацією між установами з метою виконання правових вимог чи політчних зобов’язань;
- обміну інформацією та їх повторного використання публічними адміністраціями з метою збільшення адміністративної продуктивності та обмеження бюрократії з користю для громадян і підприємств. Згідно з EIF 2.0, взаємодія – це обов’язкова умова ефективного надання загальноєвропейських е-послуг урядування.

Сайти не мають яскравого забарвлення. Вирізняються тим, що переважна кількість веб-сайтів мають дво-кольорову палітру – це червоний та білий колір, що відображає національну символіку. Сайти мають просту структуру та несуть конструктивну інформацію.

Розділ 2. Надання електронних послуг і розвиток електронної демократії в Польщі.

2.1 Рівень розвитку електронної демократії.

Електронна демократія більш масштабне явище, ніж електронне урядування. Воно відображає можливість кожного брати участь у формуванні та реалізації державної політики, прийнятті рішень органами влади, використовуючи при цьому інформаційні технології для двостороннього інтерактивного звя'зку між державою (органами влади) та громадянами.

Необхідність полягає в участі громадськості у прийнятті "державних" рішень, здійснення впливу на формування і реалізацію державної політики, вирішення питань місцевого значення, посилення прозорості та підзвітності органів влади громадянам.

Включає в себе електронні вибори як елемент представницької демократії. Також є атрибутом захисту громадянами своїх інтересів і визначення форм співпраці з державою за допомогою технологій е-урядування. Але також включає в себе консультації в інтернет-форумах, що проводять політики з виборцями.

Найбільш важливою платформою електронної демократії, звичайно, є Інтернет. Проте, впровадження електронних механізмів демократії вимагає набагато більше, ніж забезпечення загального доступу до мережі - наприклад, щоб дати кожному громадянину відповідний ідентифікаційний номер контактів з урядом, долаючи політичний опір, особливо з боку консервативних партій.[6]

Електронна демократія відображає можливість кожного брати участь у формуванні та реалізації державної політики, прийнятті рішень органами влади, використовуючи при цьому інформаційні технології для двостороннього інтерактивного зв’язку між державою (органами влади) та громадянами.

За даними британського дослідницького центру The Economist Intelligence Unit. Польща посідає 44 місце в світі серед демократичних країн.[7]

2.2 Кращі практики надання електронних послуг.

Існує 4 рівні надання електронних послуг:

1-ий рівень - інформаційний, означає доступність інформації on-line, необхідної громадянину.

2-ий рівень - односторонній, означає можливість отримання формуляра з офіційної сторінки суб'єкту публічної влади, після роздрукування та заповнення якого можна зробити заявку на певну послугу.

3-ій рівень - двосторонній, це можливість заповнення формуляра одразу на офіційній сторінці суб'єкта публічної влади.

4-ий рівень - трансакційна система, що надає можливість отримання послуг через мережу, надання заявки на послугу та одразу отримання відповіді.[7

Польща як одна з нових країн-членів ЄС швидко впроваджує новітні системи електронного врядування, незважаючи на перепони. Цей факт заслуговує на особливу увагу, адже свідчить про зацікавленість польських можновладців змінити ситуацію в державі на краще.

У Польщі було створено 13 послуг для громадян:

1. Декларування доходів-Міністерство фінансів (оплата податків).
2. Пошук роботи - Міністерство економічних відносин та праці.
3.Допомога по безробіттю - Міністерство соціальної політики та інституцій соціального забезпечення.
4. Допомога по догляду за дітьми - Центральні/місцеві органи влади.
5. Медична підтримка (компенсація чи прямі виплати) - Міністерство охорони здоров'я,Фонд здоров'я нації .
6. Студентські гранти - Міністерство національної освіти та спорту.
7. Видача паспорта Центральні органи влади, Міністерство внутрішніх справ та управління .

8. Подача заяви дополіції (у випадку крадіжки) - Міністерство внутрішніх справ та управління.

9. Публічні бібліотеки - Регіональна та місцева влада.

10. Видача сертифікатів(свідоцтво про народження, про шлюб) - Регіональна та місцева влада.

11. Реєстрація на отримання вищої – ВНЗ.

12. Оформлення прописки - Регіональна та місцева влада.

13 Послуги з охорони здоров'я - Міністерство охорони здоров'я.

7 послуг для бізнес-структур:

1. Соціальні виплати для працівників - Установи соціального забезпечення.

2. Корпоративні податки (декларування) - Міністерство фінансів.

3. Сплата ПДВ - Міністерство фінансів.

4. Реєстрація нової компанії - Міністерство юстиції.

5. Подання даних до бюро статистики - Центральний статистичний офіс

6. Декларація споживача - Служба споживачів

7. Дозволи, що стосуються охорони навколишнього - Міністерство охорони навколишнього середовища.

Посилань щодо надання електронних послуг на сайті Ради Міністрів немає. Ця інформація міститься на сайтах міністерств та інших державних органів.

На сайтах місцевих та центральних рад знаходяться контакти для зв’язку з ними, громадяни можуть відправити факс або електронний лист та отримати відповідь.

2.3 Проблеми тенденції та загрози в сфері захисту приватності.

Поняття особистого життя і приватної інформації практично не існує.Соціальні мережі, геосоціальні сервіси, сервіси блогів і мікроблогів з їхніми налаштуваннями, які стимулюють користувачів ділитися власною інформацією, є найголовнішими вбивцями особистого життя.

Якщо на додаток згадати про мобільні технології відстеження, які дозволяють встановити місцезнаходження кожної людини, якщо вона має поруч із собою мобільний телефон, то стає очевидним: сховатися в наш час практично неможливо. Зробити це можна, лише якщо відмовитися від використання інтернету, мобільного зв’язку, а також таких звичних речей, як, наприклад, кредитні картки, які теж дають змогу відстежити місцезнаходження людини. Ситуація загострюється ще й через те, що більшість користувачів не знає елементарних правил безпеки онлайнового спілкування і використання соціальних мереж. Більшість людей намагаються перетворити на реальність слова: «все, що ви скажете в соціальних мережах, може бути використано проти вас». В сучасному суспільстві є звичка використовувати соціальні мережі й інтернет, але практично не вироблена культура онлайн-спілкування і використання соціальних сервісів.

Можна сміливо стверджувати, що анонімності в інтернеті не існує. Більше того, відкриваючи вікно браузера, слід пам'ятати, що всі дії, які користувач виконав в інтернеті, все сказане ним, точніше, опубліковане в мережі, залишається там практично навічно. Найчастіше пересічний користувач використовує налаштування соціальних сервісів «за замовчуванням», а це означає, що його дії в соціальних сервісах доступні для всіх. Тож звичайна повсякденна активність в будь-який момент може стати надбанням будь-кого.

Загрози, що існують в інтернеті:

1. Відсутність відповідальності.
2. Вплив цих сайтів на психологію людини, перш за все, що стосується молоді, але не тільки.
3. Не усвідомлюючи можливих негативних наслідків, оприлюднення в Інтернеті персональної інформації, відверті або сексуально забарвлені фото. Вони можуть потрапити на інші сервіси і стати загальнодоступними, можуть бути відретушовані і використані в неприйнятному вигляді.

Розділ 3. Досвід впровадження електронного урядування в Польщі для України.

Україна перебуває на першому щаблі становлення електронного врядування, тимчасом як Польща вже пройшла всі етапи і надає послуги через двосторонню взаємодію.

Форми електронного врядування можна поділити за його учасниками:

- G2G – "уряд для уряду";
- G2B – "уряд для бізнесу";
- G2C – "уряд для громадянина" .

У Польщі ці форми набули такого змісту:

G2G – послуги "уряд для уряду" охоплюють: електронне співробітництво у митній і податковій сферах. "Уряд для уряду" – це некомерційна взаємодія онлайн між одними урядовими організаціями, департаментами й адміністраціями та іншими урядовими організаціями, департаментами й адміністраціями. Системи G2G забезпечуються державними інституціями з надання послуг. Координація між воєводствами, ґмінами і районами здійснюється через урядовий портал.

G2B – послуги "уряду для бізнесу" охоплюють: соціальні внески працівників; корпоративний податок: декларування, сповіщення; ПДВ: декларування, сповіщення;реєстрація нових компаній; подання даних до бюро статистики; митні декларації; дозволи з екологічною специфікою (у тому числі звітність); державні закупівлі.

Польські підприємства часто використовують державні веб-сайти: 53% підприємств шукають інформацію на державних веб-сайтах, 56% підприємств – завантажують форми з державних веб-сайтів (одностороння взаємодія) і 56% підприємств надсилають назад заповнені форми(двостороння взаємодія).

G2C – послуги "уряд для громадянина" охоплюють: податки на прибуток: декларування, сповіщення про обкладання податком; послуги з

пошуку роботи, що їх надають бюро працевлаштування; послуги соціального забезпечення; особиста документація: паспорт і права водія; реєстрація авто (нового, що було у вжитку, імпортованого); заявка на дозвіл будівництва; заява у поліціюи(наприклад у разі пограбування); публічні бібліотеки(доступність каталогів, інструментів пошуку); запит івручення свідоцтв (про народження й шлюб); набір довищого навчального закладу/університету; оголошення про переїзд (зміна адреси); послуги, пов'язані з охороною здоров'я (інтерактивні повідомлення щодо можливості отримання послуг у різних лікарняних закладах;запис на прийом).

Показник користування Інтернетом на 100 осіб – важливий індекс. Україна має дуже низький показник проникнення Інтернету:

Країна	Кількість користувачів Інтернету у відсотках
Польща	62,32
Україна	33,33

Ці дані взяті з загального світового рейтингу країн по використанню інтернет ресурсів на 2013 рік.

Український уряд мусить розробити національну стратегію комп'ютеризації, яка охоплювала б усі адміністративні рівні. Польща вже має позитивний досвід реалізації стратегії "е-Польща – стратегія розвитку інформаційного суспільства в Польщі на 2004–2006 роки", яку попередньо затвердила Рада Міністрів. Для того, щоб таку програму можна було реалізувати в Україні, треба здійснити конкретні проекти, цілі яких зосереджувалися б на трьох складниках наведеного нижче бачення, паралельно із заходами, подібними до тих, що передбачені польською стратегією.

Позитивним досвідом Польщі було надання всім громадянам і компаніям прийнятного за ціною широко смужного й надійного доступу до Інтернету. Пріоритетним у Польщі було: забезпечення всіх шкіл широкополосним доступом до Інтернету з урахуванням фінансування на його використання під час уроків і позаурочних заходів; забезпечення державних

адміністрацій широкополосним доступом до Інтернету, що уможливлювало надання державних послуг з використанням електронних засобів; підготовка інфраструктури доступу, тобто розвиток телекомунікаційної інфраструктури і стимулювання ширшого доступу до Інтернету (у тому числі широкополосного), а також пункти, де Інтернет доступний для широкого загалу, на всіх адміністративних рівнях; інформаційне та комунікаційне забезпечення інфраструктури для науково-дослідної роботи, тобто розвиток наукових комп'ютерних мереж; гарантування безпеки інформаційних мереж, тобто посилення безпеки й робота над збільшенням довіри до електронної комунікації.

Другим важливим кроком була робота над різноманітністю й корисністю наповнення й послуг, доступних через Інтернет і цифрові аудіовізуальні засоби зв'язку. З-поміж пріоритетних заходів варто відзначити:

"Ворота Польщі" – посилення ефективності державного управління, якого вдалося досягти через перенесення державних послуг, у тому числі державних закупівель, на електронну платформу;

"Ворота Польщі до Європи" – полегшення доступу Польщі до отримання фінансування з європейських фондів, що їх ЄС виділяв Польщі перед вступом і після вступу, з Фонду злиття і структурних фондів, а також у рамках європейських програм на підтримку ІТ для таких процесів: визначення цілей ефективного фінансування, їх відбір, управління проектами й моніторинг; підтримка баз даних центральних органів влади, наприклад тих, що стосуються документів громадян, платників податків, засуджених, власників автомобілів;

"Польський контент в Інтернеті" – просування професійної діяльності й адаптація доступного контенту, у тому числі інформація, доступна й зрозуміла для широкого загалу, для оприлюднення в Інтернеті, яка реалізується іншими каналами через Вісник публічної інформації і Польську Інтернет-бібліотеку. Інші пріоритетні заходи охоплювали дистанційне

навчання, дистанційне лікування, електронну комерцію, цифрове радіо і телевізійне мовлення.

Наступним заходам була загальна здатність використовувати інформаційні й комунікаційні системи. Першочергові заходи містили:

- Загальна здатність користуватися комп'ютером – гарантування того, що кожен випускник середньої школи вПольщі вміє працювати з комп'ютером і з користю послуговуватися Інтернетом.
- Запобігання цифровій нерівності, тобто забезпеченняучасті в інформаційному суспільстві тих, хто потребує додаткового навчання: покоління середнього віку та інвалідів; використання електронних методів навчання, просування дистанційної роботи як знаряддя активізації зайнятості.
- Розвиток компонента ІТ у здобутті професійної кваліфікації – підтримка комп'ютерного навчання для дорослих з особливим наголосом на навчанні для безробітних.

Польський приклад реалізації програми "е-Польща – стратегія розвитку інформаційного суспільства в Польщі на 2004–2006 роки" корисний для України тому, що напрацювання такої програми в Україні могло б вирішити проблему цифрового розриву. Цілями української стратегії щодо електронного уряду на 2004–2006 роки мають бути:

- Забезпечення прийнятного за ціною, швидкого й безпечного доступу до Інтернету для всіх громадян і підприємств.
- Розробка широкого й корисного онлайн контенту та послуг.

ВИСНОВКИ

Таким чином, досвід Польщі у сфері інформатизації та впровадженні електронного урядування необхідно імплементувати враховуючи українську специфіку. Особливо у частині, що стосується єдиного координаційного центру з впровадження е-урядування та інформатизації, стандартів взаємодії EIF 2.0 (уніфікація, взаємозамінність, сумісність) та можливостей єдиної електронної платформи послуг публічної адміністрації – ePUAP.

Впровадження е-урядування в Україні є важливим елементом підвищення прозорості, відкритості й доступності органів державної виконавчої влади. Проте цей процес сьогодні гальмується як з об'єктивних причин , так і через суб'єктивні фактори. Найбільш проблематичною ланкою в ньому сьогодні слід вважати районний рівень органів державної виконавчої влади. Серед причин останнього можна назвати: недостатню зацікавленість і контроль з боку центральної влади інформаційною діяльністю, недостатнє фінансування, відсутність системи навчання і підготовки чиновників до роботи в системі е-урядування.

Для ефективної роботи електронного урядування в Україні важливо визначитися з кількома завданнями: створити надійну мережу Інтернет та унікальний комп'ютерно інтегрований банк інформації, який об'єднував би всі підсекції управління в Україні; забезпечити надання інформаційних послуг з електронного урядування в секторі "уряд для бізнесу" (G2B) – системи розподілу державних замовлень, електронних тендерів, налагодження контакту з податковими, митними органами, органами державної сертифікації та ліцензування, адміністраціями; G2C – "уряд для громадянина" – системи соціальних послуг (пенсії, соціальні виплати, пільги), система комунальних та інформаційних послуг; G2G – "уряд для уряду" – електронна співпраця у митній, податковій сферах для досягнення двосторонньої взаємодії.

Порівнюючи основні законодавчі акти, що впливають на розвиток електронного урядування в Україні й Польщі, бачимо, що польські

законодавчі акти передбачають додаткові горизонтальні/інфраструктурні програми для всіх секторів державного управління і запроваджують рамки функціональної сумісності систем ІТ у польському державному секторі. Українське національне законодавство електронного управління має зосередитися на таких питаннях, як:

- Стандартизація та сумісне функціонування систем державного управління (мінімальні стандарти/рамки сумісного функціонування).
- Інтеграція фронт і бек-офісів систем державного управління.
- Контроль і підтримка проектів ІТ у державному управлінні на центральному й місцевому рівнях.

Список використаної літератури:

1. Зарубіжний досвід упровадження електронного урядування / Т. Камінська, А. Камінська, М. Пасічник та ін.; [За заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. С.А. Чукут]. – К. : НАДУ, 2008. – 200 с.
2. Бабаєв В. М. Текст лекцій з дисципліни «Електронне урядування» (для студентів 5 курсу спеціальності 8.03060101 „Менеджмент організацій і адміністрування" денної форми навчання) / В. М. Бабаєв, М. М. Новікова, С. О. Гайдученко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ, 2014. – 139 с.
3. Концепція розвитку електронного урядування в Україні 2009 року.

Інформаційні ресурси:

1. Дмитренко М. «Становлення інформаційного суспільства», Український науковий журнал «ОСВІТА РЕГІОНУ», №1-2 2008. [Електронний ресурс]–Режим доступу: http://www.social-science.com.ua/article/31
2. Е-уряд, Опитування 2014 року.[Електронний ресурс]– Режим доступу: http://unpan3.un.org/egovkb/Portals/egovkb/Documents/un/2014-Survey/E-Gov_Complete_Survey-2014.pdf
3. European Interoperability Framework (EIF) for European public services // European Commission Bruxelles, le 16.12.2010 COM(2010) 744 final. – [Електроннийресурс] – Режимдоступу: http://ec.europa.eu/isa/documents/isa_annex_ii_eif_en.pdf
4. Серенок А. «Досвід Польщі увпровадженні е- уряду». [Електронний ресурс]– Режим доступу: http://etransformation.org.ua/2014/07/08/78/
5. Портал знань. [Електронний ресурс]– Режим доступу:http://www.znannya.org/?view=concept:404
6. http://wypracowania24.pl/wos/62/cyberdemokracja-demokracja-elektroniczna-e

7. Рейтинг країн світу по електронні демократії. [Електронний ресурс]– Режим доступу:http://gtmarket.ru/ratings/democracy-index/info
8. Електронна платформа послуг державного управління Польщі (ePUAP). [Електронний ресурс]– Режим доступу:http://epuap.gov.pl/
9. Бюлетень публічної інформації Польщі (BIP). [Електронний ресурс]– Режим доступу: http://bip.gov.pl/